

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Stev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

TRGOVSKI LIST, 6. julija 1926.

Telefon št. 552.

STEV. 77.

Zaključitev VI. Ljubljanskega semnja.

Včeraj popoldne se je zaključil letošnji veliki semanj. Nimamo še točnih uradnih podatkov na razpolago, da bi mogli že danes na podlagi številnih dokazov, da je dosegel naš semanj poleg neprecenljivih moralnih uspehov, ki so v korist, kakor splošno celokupnemu narodnemu gospodarstvu, tako zlasti industrijalni in obrtni delavnosti Slovenije, tudi neposredne velike gnotne uspehe za posameznike. Toda že danes smemo smelo trditi, da je letošnji semanj izpolnil svojo nalogo v vsakem oziru dobro, in vpoštevaje težko gospodarsko krizo, celo odlično.

Splošni vtis, ki si ga dobil pri večkratnem posetu semnja, je bil vsekakor znatno boljši, nego ga nam je pustila lanskoletna prireditev in to tako glede števila obiskovalcev, kakor tudi, vsaj pri površnem pregledu, glede sklenjenih kupčij.

Prav dobre uspehe je dosegla pohištvena industrija, ki se je letos takorekoč prvič pokazala na semnju. Skoro vse garniture so bile že prve dni razprodane. Domače mizarstvo delo je zelo splošno pohvalo. Ena sama garnitura je bila dvajsetkrat razprodana. Skoro vsi razstavljalci so dobili nekaj naročil, tako da je semanj prinesel domači pohištveni industriji prav lepe koristi. Upajmo, da prodre glas o odlični kvaliteti našega dela, predvsem pa o nizkih cenah po celi naši državi, saj so bile mnoge garniture prodane izven Slovenije, v Beograd itd., kar je izrednega pomena za propagando našega dela. Gledati je treba, da se udeležba te panoge na našem semnju izpopolni tako, da bo vsaj deloma odgovarjala stopnji, ki jo ta panoga faktično zavzema v našem gospodarstvu.

Razveseljive uspehe je beležiti tudi glede čevljarstva. Solidna, pri tem pa tudi elegantna in najfinejša obutev domačih tovarn je prišla na semnju do veljave in našla obilo povpraševanja.

Znatni so bili tudi sklepi strojne industrije, zlasti kar se tiče strojev za obdelovanje lesa.

Zdi se pa, da je na letošnjem semnju najboljše zaključila avtomobilna industrija. Razstavljani vozovi mnogokrat razprodani, naročila znatna.

Sicer pa se nad tem ni niti čuditi, saj je bila ta stroka na sejmu izredno dobro zastopana. Vozovi vseh tipov, od najtežjega tovornega, do najelegantnejših, lahkih, vsega je bilo na razpolago.

Posebno pozornost je na semnju vzbujala razstava Srednje tehnične šole. Ideja, da se dovršena dela te šole razstavijo na semnju, zasluži vse pohvale, kajti tako smo dali priliko tisočim in tisočim, da so si ogledali uspehe, kakor jih ne bo dosegel še dolgo prav nobeden zavod v državi in ki so v čast šoli in v ponos celi Sloveniji!

Smelo smemo trditi, da je sistematično in intenzivno delo velesejmske uprave, predvsem predsednika g. F. Bonača, ravnatelja g. Milana Dularja in tajnika g. E. Zoisa prišlo komaj letos do polne veljave, ker je letošnja prireditev pokazala, da je ljubljanski velesemanj premostil vse težave, gnotne in moralne, ter dosegel trdno, zavirljivo pozicijo med prvimi mednarodnimi semnji. K naravnemu legu Ljubljane na križišču naj-

važnejših cest, je pripomoglo vztrajno, smotreno delo odličnih organizatorjev, da je dobil ljubljanski velesemanj med domačimi in inozemskimi interesenti glas največjega in najugodnejšega tržišča za Balkan in ta svoj glas si bo znela ta naša institucija tudi ohraniti in okrepiti!

Štiridesetletnica Obrtne zadruge v Logatcu.

Logaško obrtništvo je praznovalo v nedeljo 4. t. m. redki jubilej, štiridesetletnico obstoja svoje obrtne zadruge. Na zborovanje, ki se je vršilo popoldne v dvorani Kramarjeve restavracije, so prihiteli tudi številni ugledni gostje, med temi zastopnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, ter zastopniki Zveze obrtnih zadrug iz Ljubljane, z Gorenjske in Dolenjske. Po pozdravnem nagovoru načelnika g. Igliča in čestitkah nekaterih obrtniških delegatov je podal g. Petkovšek pregled o delovanju zadruge. Za njim je predaval zastopnik Zbornice gosp. dr. Pretnar o pomenu in gospodarskem položaju obrtništva. Načelnik Zveze obrtnih zadrug gosp. Eng. Franchetti je govoril o potrebi povzdige strokovnega nivoja in poživitev stanovske zavednosti obrtništva. Ob zaključku lepo uspelega zborovanja se je sklenilo, izraziti Zbornici za trgovino, obrt in industrijo ter Zvezi obrtnih zadrug polno priznanje in toplo zahvalo za uspešno delovanje v interesu obrtnega stanu. Jubilejna prireditev se je zaključila z animirano veselico.

Udeleženci popoldanskega slavnostnega zborovanja so z nevoljo ugotovili, da lokalna obrtna oblast kljub obvestilu za to obrtniško prireditev ni pokazala toliko interesa, da bi poslala na zborovanje svojega zastopnika. Ni čuda, če take obrtne oblasti potem tudi ne kažejo nikakega razumevanja in poznavanja obrtniških teženj.

ZADNJI DOGODKI V LANIŠAH.

V Lanišah pod Ljubljano so posestniki s silo preprečili transferiranje živine, zarubljene za poravnavo zaostale dohodnine. Izterjevalni organi so šele z orožniško asistenco mogli izvesti uradno poslovanje. — Te dogodke smatramo za elementaren izbruh ljudskega mišljenja v Sloveniji o dohodnini. Naše prebivalstvo smatra dohodnino od nekdanj za krivičen davek. O dohodku v smislu davčnega zakona ima popolnoma napačne pojme. Splošno se smatra za dohodek le to, kar davčnemu zavezancu ostane. Neštokrat se dogaja pri davčnih oblastvih, ko prihajajo kmetje napovedovati svoje dohodeke, da odločno zanikajo vsak dohodek, češ, še dolg sem moral napraviti ali živino odprodati, da sem mogel živeti. Če se preprostu človeku še na tako poljuden način tolmači pojem dohodka, je brezuspešno. Nikakor mu ne gre v glavo, da je dohodek tudi to, kar porabi za živež, obleko, odplačilo dolgov itd. Le kdor v tej smeri pozna dušo in mišljenje našega ljudstva, le ta more pojmiti, da so bili dogodki v Lanišah mogoči. — Ti dogodki so ekscesi priprostega človeka, ki daje duška svojemu mišljenju in svojim protestom tudi z brahijalno silo. Ekscesi niso bili toliko naperjeni proti uradnim organom in orožnikom, kakor proti dohodnini in če tudi namišljeni krivici, katero jim povzroča izterjevanje

Delovanje »Zveze trgovskih gremijev«.

Iz poročila tajnika g. I. Mohoriča na obnem zboru Zveze v Kranju 28. junija t. l.

(Nadaljevanje.)

Socijalnopolitične zadeve.

V socijalnopolitičnem oziru je omeiniti predvsem novo naredbo ministra za socijalno politiko glede pokojninskega zavarovanja. Uvedba starostnega in invaliditetnega zavarovanja, ki je imela stopiti že s 1. julijem lanskega leta v veljavo, je začasno odložena. Tudi se bližamo k temu, da bo v kratkem ugodeno naši resoluciji glede revizije neugodne razvrstitve nekaterih gospodarskih panog, ki je bila sprejeta že pred štirimi leti na obnem zboru v Celju. Trgovska bolnišnica in podporni blagajna posluje zelo zadovoljivo in je imela koncem maja tekočega leta 4363 članov, od tega pripade na moške 2648 in 1715 ženskih članic. Od moških članov je 409 vajencev in 1368 trgovskih sotrudnikov in poslovodij, dočim odpade na uradništvo denarnih zavodov in ostale zavarovance 871. Med ženskimi zavarovankami je 241 vajenk, 964 prodajalk in poslovodkinj in 510 ostalih zavarovank. Kolikega pomena je ta važna socijalna institucija za trgovski naraščaj, zadostuje, če navedem samo eno številko. Trgovska bolnišnica blagajna je izplačala v toku treh in pol let svojega obstoja od 1. junija 1922 do konca leta 1925. 5.541.336 Din bolniških stroškov, od česar pripade 2.180.000 Din na zdravniške stroške, 1.190.000 Din na hranarino in 970.000 Din na zdravila ter 675.000 Din na bolnice. Ostanek pripada na porodniške stroške in dajatve. V spričo teh dejstev moramo kot stanovska organizacija poudariti le našo že opetovano izraženo zahtevo, da mora ostati ta važna institucija še v naprej ohranjena našemu trgovskemu naraščaju kot samostojna ustanova.

Strokovno šolstvo.

Veliko breme za strokovne korporacije predstavljajo vzdrževalni prispevki za nadaljevalne šole. V preteklem

po njihovih pojmih krivičnega in nepravilnega davka.

Dogodki v Lanišah naj bi dali našim odločilnim faktorjem misliti, da naše ljudstvo še ni zrelo za pobiranje dohodninskega davka, ker se mu upira z vsemi dopustnimi in tudi nedopustnimi sredstvi, plačuje pa brez posebnega odpora donosne davke. Z izenačenim davčnim zakonom hoče finančna uprava uveljaviti tudi nadalje dohodnino po našem vzorcu za vso državo. Dogodki v Lanišah z očitno ostjo proti dohodnini dajejo našim narodnim poslancem zadosti opore, da jih postavijo svojim srbskim tovaršem za svārilen vzgled mišljenja priprostitih ljudi o tem davku. Dolžnost naših narodnih poslancev je, če hočejo upoštevati voljo prebivalstva, da se z vso silo upro uveljavljanju dohodnine v novem zakonu.

Carinski prejemki v prvih desetih dneh meseca junija t. l. V prvih desetih dneh meseca junija t. l. so carinarnice v naši državi pobrale 46.974.875 Din carine. Pobralo se je v območju centralne blagajne v Beogradu 12.2, v Zagrebu 11.1, v Novem Sadu 7.9, v Ljubljani 3.6, v Mariboru 3, v Splitu 2.3, v Skoplju 2.4, v Sušaku 1.1 in v Dubrovniku 3 milijone dinarjev. Od 1. aprila do 10. junija t. l. so carinarnice v celoti pobrale 361 milijonov dinarjev carine.

letu je obstajalo v Sloveniji deset trgovskih nadaljevalnih šol, katere je obiskovalo skupno 515 trgovskih vajencev. Od tega jih odpade na nadaljevalno šolo Brežice 23, Kranj 50, Ptuj 45, Sevnica 16, Slov. Bistrica 64, Slovenjgradec 26, Ljubljana 319, Celje 95, Maribor 160, Šoštanj 17.

Splošne obrtne nadaljevalne šole je obiskovalo skupno 211 trgovskih vajencev, dočim 674 vajencev sploh ni obiskovalo nikake šole, ker se nahajajo v krajih, kjer ne obstajajo niti skupne niti trgovsko nadaljevalne šole. Ta statistika nam je dovolj jasen dokaz, da razmere strokovnega pouka nikakor še niso zadovoljive. Tudi ne odgovarja učni program niti trgovskih, še manj pa splošnih nadaljevalnih šol potrebam strokovne izobrazbe naraščaja, ki ima računati v bodoče z mnogo jačjo konkurenco tu- in inozemstva in težko ekzistenčno borbo. Zato ostane vprašanje vzgoje vajenstva v trgovskih strokah še vedno pereče in mu bo treba še ynapej posvečati posebno pažnjo.

Tekom lanskega leta se je pokrenilo tudi vprašanje ureditve številčnega razmerja vajencev pri posameznih obratih. Za pregled položaja nam lahko služi evidenčna statistika okrožnega urada za bolniško zavarovanje, po kateri je bilo po posameznih poslovalnicah zavarovano sledeče število vajencev: na Jesenicah 59 vajencev pri 39 učnih gospodarjih; v Kamniku 27 vajencev (20 učnih gospodarjev); v Kočevju 44 vajencev (38 učnih gospodarjev); v Kranju 86 vajencev (60 učnih gospodarjev); v Krškem 157 vajencev (91 uč. gospodarjev); v Ljubljani 203 vajenci (140 učnih gospodarjev); v Logatcu 29 vajencev (22 učnih gospodarjev); v Novem mestu 75 vajencev (54 učnih gospodarjev); v Trzinu 13 vajencev (12 gospodarjev); v Celju 120 vajencev (82 učnih gospodarjev); v Konjicah 65 vajencev (44 učnih gospodarjev); v Murski Soboti 67 vajencev (50 učnih gospodarjev); v Slovenjgradcu 56 vajencev (31 učnih gospodarjev); v Zagorju 71 vajencev (45 učnih gospodarjev); v Gor. Radgoni 51 vajencev (31 učnih gospodarjev); v Mariboru 144 vajencev (92 učnih gospodarjev), v Ptuj 88 vajencev (66 učnih gospodarjev); v Šoštanju 45 vajencev (33 učnih gospodarjev). — Po teh podatkih razmerje ni neugodno.

Državne trgovske šole.

Frekvenca v dvorazrednih državnih trgovskih šolah je razvidna iz sledeče statistike:

Na drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani je bil obisk v tekočem šolskem letu naslednji: I. moški letnik 31, I. ženski letnik 74; II. moški letnik 28, II. ženski letnik 69.

Na dvorazredni trgovski šoli v Celju: I. moški letnik 7, I. ženski letnik 18; II. moški letnik 15, II. ženski letnik 46.

Podatke o trgovski šoli v Mariboru bomo objavili naknadno. Istotako o trgovski akademiji v Ljubljani. Iz gornjih številk vidimo veliko nesorazmernost med moškimi in ženskimi obiskom strokovnih šol tako, da je n. pr. v Celju število ženskih skoraj trikratno napram številu moških. Vsi zavodi se pritožujejo nad nezadostnimi krediti za materialne izdatke. Ker se je z zadnjim dvanajstinskim zakonom posreči-

Lovarna čevljev PETER KOZINA & KO.

TRŽIČ

PRODAJA
od danes naprej
svoje izdelke
po znatno
znižanih cenah

PRODAJA
od danes naprej
svoje izdelke
po znatno
znižanih cenah

KJE SE KUPI?
Le pri trdkli
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali
obrtno rabo, svetovno znanih znamk
Gritzner - Adler - Phoenix.
Istotam posamezne dele za stroje in ko-
lesa, igle, olje, jermena, pnevmatika.
Ponk o vezenju na stroj brezplačen! —
Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Veletrgovina
v
A. SARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko
blago
raznovrstno žganje
moko in
deželne pridelke
raznovrstno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.
CENIKI NA RAZPOLAGO!

Najboljša so
še vedno **PUCH-kolesa!**
Solidne cene! Plačljivo na obroke!
IGN. VOK, Ljubljana - Novo meso.

TISKARNA MERKUR
Trgovsko-industrijska d. d.
Ljubljana
Simon Gregorči-
čeva ulica št. 13
Telefon št. 552
Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za
vsa v tiskarsko
stroko spadajoča
dela. Tiska vse
tiskovine za trgo-
vino, industrijo in
urade; časopise,
knjige, koledarje,
letake, posetnice
i. t. d. i. t. d.
Lastna knjigovoznica.

Galanterija
ter modno blago, pletenine, no-
gavice, sukanec, vezenine, gumbi
modne, biserne in druge, palice,
nahrbinke, nože jedilno orodje,
škarje itd. vse to se dobi naj-
ugodnejše pri
JOSIP PETELINC-U
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika
ob vodi.
Na veliko. Na malo.

NAROČAJTE
»TRGOVSKI LIST!«

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja
PREMOG
iz slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premo-
govnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska
podjela in razpečava na debelo
Inozemski premog in koks
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvo-
vrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.
Naslov:
Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Priznано najsolidnejša domača trdkka
JOS. ROJINA, Ljubljana
Aleksandrova cesta št. 3.
Velika zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega blaga in sukna. —
Bogata izbira vseh vrst izgotovljenih oblek, raglanov, površnikov, dežnih
plaščev itd. po izredno nizkih cenah
Lasni krojaški atelje!
Točna postrežba! Solidne cene!
Proti gotovemu jamstvu daje tudi na ugodna mesečne odplačila!